

(สำเนา)

ระเบียบกระทรวงยุติธรรม
ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการร้องฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่
พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรเพื่อประโยชน์ในการรับเรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรม หรือ การขอรับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการร้องฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่เป็นการเฉพาะ และเพื่อการกำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมให้สามารถดำเนินการ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ประชาชน โดยมีมาตรฐานสอดคล้องกับกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญา

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการ ร้องฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คำร้องขอ” หมายความว่า คำร้องเรียนขอความเป็นธรรม หรือคำขอรับการสนับสนุน ที่เกี่ยวข้องกับการร้องฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ที่ผู้ร้องขอได้ยื่นหรือส่งต่อเจ้าหน้าที่ ณ หน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม และหมายความรวมถึงคำร้องขอที่ได้ยื่นแก้ไขเพิ่มเติม โดยมีประเด็นหรือ ข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ด้วย

“ผู้ขอรับการสนับสนุน” หมายความว่า ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาคดีพิพากษา คดีใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการร้องฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ และให้หมายความรวมถึงผู้ที่ได้รับ มอบอำนาจให้ยื่นคำร้องขอแทน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณารับคำร้องขอการร้องฟื้นคดีอาญา ขึ้นพิจารณาใหม่

“หน่วยงานรับผิดชอบ” หมายความว่า หน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ที่คณะกรรมการเห็นชอบมอบหมายให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการสืบสวนหา พยานหลักฐาน ตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ การให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หรือการคุ้มครองพยาน

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจออกคำสั่ง หรือ ประกาศ ตามความจำเป็นที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ เพื่อใช้ในการรับคำร้องขอ และเพื่อปฏิบัติการให้ เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การรับคำร้องขอที่เกี่ยวกับการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ผู้ขอรับการสนับสนุนจะต้องยื่นคำร้องขอด้วยตนเอง เว้นแต่ผู้ขอรับการสนับสนุนเจ็บป่วยหรือไม่สามารถยื่นคำร้องขอด้วยตนเองได้ เพราะเหตุจำเป็นอื่น ผู้ขอรับการสนับสนุนจะมอบฉันทะให้ผู้ยื่นคำร้องขอแทนก็ได้

ในกรณีที่ผู้ขอรับการสนับสนุนตกอยู่ในสภาวะที่ไม่สามารถยื่นคำร้องขอด้วยตนเองได้ และไม่สามารถมอบฉันทะให้ผู้ใดมาดำเนินการแทนได้ ให้ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามी ภริยาหรือผู้มีส่วนได้เสียเป็นผู้ยื่นคำร้องขอแทนได้

ข้อ ๖ คำร้องขอต้องทำเป็นหนังสือและมีเอกสารแสดงถึงความเป็นบุคคลที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอ ได้แก่

- (๑) หมายจำคุกของผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก
- (๒) สำเนาคำพิพากษาคดีอาญาอันถึงที่สุด
- (๓) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- (๔) สำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลแต่งตั้งเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม หรือผู้อนุบาล

แล้วแต่กรณี

- (๕) หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล กรณีผู้ต้องคำพิพากษาเป็นนิติบุคคล
- (๖) สำเนาทะเบียนบ้าน
- (๗) สำเนาทะเบียนสมรส
- (๘) เอกสารหลักฐานอื่น ๆ

ข้อ ๗ ในกรณีที่ผู้ขอรับการสนับสนุนมีเหตุจำเป็นไม่สามารถทำคำร้องขอเป็นหนังสือได้ อาจแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงยุติธรรมด้วยวาจาหรือทางโทรศัพท์ก็ได้

ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้องขอบันทึกถึงเหตุแห่งความจำเป็นที่ผู้ขอรับการสนับสนุนจำเป็นต้องแจ้งด้วยวาจาไว้ด้วย หลังจากนั้นให้บันทึกการร้องขอโดยให้ใช้เอกสารแนบตามข้อ ๖ และรายละเอียดวันเดือนปีที่รับคำร้องขอ พร้อมกับให้ผู้ขอรับการสนับสนุน และเจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้องขอลงลายมือชื่อไว้

ข้อ ๘ ในการขอรับการสนับสนุน ผู้ขอรับการสนับสนุนจะต้องแจ้งความประสงค์ในการร้องขอความเป็นธรรม หรือขอรับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ให้ชัดเจน ดังนี้

(๑) ขอรับการช่วยเหลือในการสืบหาพยานหลักฐาน พยานบุคคล พยานวัตถุ การพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ แล้วแต่กรณี

(๒) ขอรับการช่วยเหลือสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี หรือการขอลดอัตราค่าธรรมเนียมระหว่างพิจารณาคดีของศาล

(๓) ขอรับการช่วยเหลือในการคุ้มครองพยาน

ข้อ ๙ เมื่อมีผู้ขอรับการสนับสนุนยื่นคำร้องขอเกี่ยวกับการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ต่อหน่วยงานใดภายในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ให้หน่วยงานนั้นรับเรื่องไว้และออกใบรับคำร้องขอให้แก่ผู้ขอรับการสนับสนุนไว้เป็นหลักฐาน และส่งเรื่องดังกล่าวให้ศูนย์บริการร่วมกระทรวงยุติธรรม โดยไม่ชักช้า

ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง แจ้งแก่ผู้ขอรับการสนับสนุนทราบว่าผู้ขอรับการสนับสนุนจะต้องให้ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับคดีที่ขอรื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่ด้วยความสัตย์จริงแล้วบันทึกถ้อยคำดังกล่าวโดยให้ผู้ขอรับการสนับสนุนลงลายมือชื่อรับรองข้อความดังกล่าวไว้ด้วย

ข้อ ๑๐ ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมกระทรวงยุติธรรมตรวจสอบเอกสารหลักฐานของผู้ขอรับการสนับสนุน ว่าเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาคดีอาญาใหม่ ตามกฎหมายว่าด้วยการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ รวมถึงระยะเวลาการยื่นเรื่องดังกล่าวนั้นว่าอยู่ในระยะเวลาการพิจารณาตามกฎหมายหรือไม่ หากเอกสารหลักฐานใดยังไม่เพียงพอที่จะพิจารณาได้ ให้แจ้งให้ผู้ขอรับการสนับสนุนทราบ และนำส่งเอกสารหลักฐานให้เสร็จสิ้นภายในทศวรรษนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการพิจารณา

เมื่อเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมกระทรวงยุติธรรมได้ตรวจสอบและรับเรื่องไว้แล้วตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องดังกล่าวให้เลขานุการคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมกระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

ข้อ ๑๑ ห้ามมิให้หน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับเรื่องไว้ตามข้อ ๙ ให้ข้อมูลเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน อันจะสร้างทัศนคติเชิงบวกหรือเชิงลบกับผู้ขอรับการสนับสนุนและผู้ที่เกี่ยวข้อง จนอาจเกิดผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยภาพรวม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากปลัดกระทรวงยุติธรรม

ส่วนที่ ๒

พยานหลักฐานในการพิจารณาเพื่อรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

ข้อ ๑๒ ในการพิจารณาเพื่อรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ของคณะกรรมการ จะต้องได้ความว่า พยานหลักฐานของผู้ขอรับการสนับสนุนเกี่ยวกับพยานหลักฐานในคดีอาญา ที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้บุคคลใดต้องรับโทษอาญาในคดีนั้นแล้ว อาจมีการร้องขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) พยานบุคคลซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในภายหลังแสดงว่าคำเบิกความของพยานนั้นเป็นเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง หากเป็นพยานในคดีเดิมแต่เป็นเพียงพยานแวดล้อม หรือศาลมิได้อาศัยเป็นหลักในการพิพากษาคดี ย่อมไม่สามารถอ้างมูลเหตุดังกล่าวเพื่อขอให้มีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ได้

(๒) พยานหลักฐานอื่นนอกจากพยานบุคคลตาม (๑) ซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิจารณาพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในภายหลังแสดงว่าเป็นพยานหลักฐานปลอมหรือเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง โดยพยานหลักฐานปลอม หมายถึง พยานหลักฐานที่ได้ทำขึ้นโดยผู้ที่ไม่มีความจริงใจเพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นพยานหลักฐานที่แท้จริงรวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพยานหลักฐานที่แท้จริงด้วย ส่วนพยานหลักฐานเท็จ หมายถึง พยานหลักฐานที่ทำขึ้นโดยผู้ที่มีความจริงใจแต่ทำโดยผิดจากความเป็นจริงเพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อตามที่เท็จ

(๓) มีพยานหลักฐานใหม่อันชัดเจนและสำคัญแก่คดีซึ่งถ้าได้นำมาสืบในคดีอันถึงที่สุดนั้น จะแสดงว่าบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดนั้นไม่ได้กระทำความผิด โดยพยานหลักฐานใหม่นี้หมายความว่า พยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ และเป็นพยานหลักฐานที่มีได้กล่าวอ้างหรือนำสืบในคดีเดิม ซึ่งพยานหลักฐานใหม่นี้จะต้องเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นใหม่ภายหลังจากที่คดีเดิมมีคำพิพากษาถึงที่สุด รวมถึงพยานหลักฐานที่มีอยู่แล้วในคดีเดิมแต่มีได้ยกขึ้นกล่าวอ้างไว้ในคดีเดิมนั้น เนื่องจากในเวลานำสืบผู้ขอรับการสนับสนุนไม่รู้ หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าพยานเช่นนั้นอยู่ หรือไม่อาจนำพยานเช่นนั้นมาสืบต่อศาลในคดีเดิมได้

ข้อ ๑๓ พยานหลักฐานที่ผู้ขอรับการสนับสนุนกล่าวอ้างตามข้อ ๑๒ จะต้องต้องมีมูลเพียงพอที่จะรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการพิจารณารับคำร้องขอการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการเพื่อพิจารณารับคำร้องขอการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานกองทุนยุติธรรม ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้แทนสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าสองคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย หรือกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อันเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของคณะกรรมการ เป็นกรรมการ

ให้ผู้ช่วยกรรมการสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม จำนวนหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๑๔ พิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) สถานะของบุคคลที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอ ว่าเป็นบุคคลที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

(๒) ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในการพิจารณาเพื่อขอหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นใหม่ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ตามข้อ ๑๒

(๓) การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านอื่น ๆ จากสำนักงานกองทุนยุติธรรม ในการปล่อยตัวชั่วคราว หรือค่าจ้างทนายความ

(๔) การขอรับการคุ้มครองพยาน (หากมี)

กรณีตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) เมื่อคณะกรรมการเห็นว่า ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของผู้ขอรับการสนับสนุนยังไม่เพียงพอในการพิจารณา ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้ขอรับการสนับสนุนทราบเพื่อจัดส่งให้แก่คณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เว้นแต่ระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่นั้นใกล้จะสิ้นสุดลง ให้คณะกรรมการพิจารณาจากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเท่าที่ปรากฏ หรือเรียกให้ผู้ขอรับการสนับสนุนมาให้อธิบายต่อคณะกรรมการ

ในการลงมติของกรรมการ หากคณะกรรมการเห็นว่าสมควรให้การช่วยเหลือแก่ผู้ขอรับการสนับสนุน จะต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จึงจะถือว่าเป็นการรับคำร้องขอการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

ข้อ ๑๖ เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่รับคำร้องขอรับการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ หรือไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับพยานหลักฐานได้ ย่อมไม่กระทบสิทธิของผู้ขอรับการสนับสนุนในการยื่นคำร้องตามกฎหมายว่าด้วยการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ และให้เลขานุการคณะกรรมการแจ้งให้ผู้ขอรับการสนับสนุนทราบ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ

ข้อ ๑๗ กรณีพนักงานอัยการเป็นผู้ยื่นคำร้องขอหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่เอง และผู้ขอรับการสนับสนุนได้ร้องขอรับการสนับสนุนตามข้อ ๘ (๒) กรณีดังกล่าวไม่จำเป็นต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณา ให้ประธานกรรมการส่งเรื่องให้สำนักงานกองทุนยุติธรรมพิจารณาคำเนินการให้การสนับสนุน และให้ถือว่าสำนักงานกองทุนยุติธรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

หมวด ๒

การรับคำร้องขอการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ไว้ดำเนินการ

ข้อ ๑๘ เมื่อคณะกรรมการมีมติรับคำร้องขอการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ให้เลขานุการคณะกรรมการแจ้งให้ผู้ขอรับการสนับสนุนทราบ เพื่อดำเนินการใช้สิทธิตามกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมมอบหมายให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง หากมีการร้องขอรับการสนับสนุนเรื่องค่าใช้จ่าย หรือการคุ้มครองพยาน แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๙ ให้หน่วยงานรับผิดชอบเป็นผู้ประสานงานกับผู้ขอรับการสนับสนุนโดยตรง รวมถึงการประชาสัมพันธ์ด้วย เว้นแต่มีการมอบหมายให้หน่วยงานรับผิดชอบมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน ให้หน่วยงานรับผิดชอบหลักเกี่ยวกับพยานหลักฐานเป็นหน่วยงานประชาสัมพันธ์หรือตามที่ปลัดกระทรวงยุติธรรมมอบหมาย ทั้งนี้ ให้รายงานผลการดำเนินการให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมทราบเป็นระยะด้วย

-๖-

หมวด ๓
เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๐ กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในระเบียบนี้
หรือมีปัญหาอื่นใดที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้รายงานปลัดกระทรวงยุติธรรมเพื่อพิจารณาสั่งการ
เป็นรายกรณีไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(ลงชื่อ) พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง
(ประจิน จั่นตอง)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม